

Disce puer

WŁADYSŁAW BEŁZA

KATECHIZM POLSKIEGO DZIECKA

*Disce puer*¹

Siadł król Batory² na swej stolicy
W sławy i blasku potędze;
Miecz mu połyskał w dzielnej prawicy,
Dłoń drugą oparł na księdze.

Król

Przed królem stało małe pacholę³,
Uśmiech miał w oczach swawolny,
Ale myśl jakąś jasną na czole,
A był to biedny żak⁴ szkolny.

Strój, Pozycja społeczna

Choć ubiór jego nie lśnił szkarłatem,
Bo nosił świtkę⁵ siermiężną⁶;
Nie drżał on trwożnie przed majestatem,
Choć stał z pokorą należną.

A król i mędrzec w jednej osobie,
Los chłopca mając na względzie:
„Ucz się! — doń rzecz, — a ja to zrobię,
Że w pierwszych będziesz stał rządzie!”

Nauka, Uczeń, Sława

Bo wiedział król ten, że nie garść złota
Darzy znaczeniem i władzą;
Ale nauka, prawość i cnota,
Na szczyble sławy prowadzą.

I choć król dawno spoczął już w grobie,
Dotąd brzmi jego orędzie⁷:
„Ucz się pacholę! a mówię tobie,
Że będziesz w pierwszych stał rządzie!”

¹*disce puer* (łac.) — ucz się, chłopcze. [przypis edytorski]

²*Batory, Stefan* (1533–1586) — właśc. Istvan Bathory, książę Siedmiogrodu, od 1571 król Polski, a od 1576 wielki książę litewski; poślubił Annę Jagiellonkę, córkę Zygmunta I Starego, ostatnią przedstawicielkę Piastów na polskim tronie. Jeden z najwybitniejszych polskich królów elekcyjnych. [przypis edytorski]

³*pacholę* (przestarz.) — chłopiec mający od kilku do kilkunastu lat, już nie małe dziecko, a jeszcze nie młodzieniec; także: giermek. [przypis edytorski]

⁴*żak* (przestarz.) — uczeń, student. [przypis edytorski]

⁵*switka* — męska odzież wierzchnia używana przez chłopów oraz ubogą szlachtę; rodzaj koszuli z długimi rękawami, wykonanej z grubego materiału, sięgającej do połowy ud lub do kolan; stała się symbolem biedy, ale też szlachetnej prostoty; siermięga. [przypis edytorski]

⁶*siermiężny* — prosty; wykonany z grubego materiału, zgrzebny. [przypis edytorski]

⁷*orędzie* — apel, odezwa; skierowane do ogółu społeczeństwa uroczyste przemówienie osoby piastującej ważny urząd (przywódca państwa, dostojnika kościelnego), często wygłaszane z okazji jakiegoś wydarzenia lub święta. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**. Fundacja Nowoczesna Polska zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. 99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: [http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/katechizm-polskiego-dziecka-disce-
puer](http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/katechizm-polskiego-dziecka-disce-puer)

Tekst opracowany na podstawie: Władysław Bełza, *Katechizm polskiego dziecka*, Drukarnia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Lwów 1912

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Marta Niedziałkowska, Weronika Trzeciak.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do **Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur** i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.